

Obecní listy

Horní Olešnice a Ždírnice

POLOLETNÍ ZPRAVODAJ • ROČNÍK 1. • VYDÁNÍ 2. • PROSINEC 2023

**PODZIM 1938
V NAŠICH OBCÍCH**
strana 26

**Z HISTORIE OBCE
ŽDÍRNICE – 1. ČÁST**
strana 7

**TÁBOR BĚLOHRAD-
SKÝCH SKAUTŮ
V HORNÍ OLEŠNICI**
strana 5

Elektronickou verzi najdete na
www.horniolesnice.cz

V ČEM JSME ZAJÍMAVÍ

O každém z nás se dá říct, že je jedinečný. Jedinečný svými vlastnostmi, dovednostmi, znalostmi apod. To samé platí o všem, co je kolem nás. Platí to i pro obec. Obec pracuje pro občany, obec se stará, aby se občané cítili co nejlépe, aby měli k dispozici možnost prožití volného času, modernizuje stávající či pořizuje, staví nové. Prostě dělá vše, aby lidé v obci žili dobře, potkávali se a mluvili s sebou, spolupracovali a bavili se společně. Ne vždy ovšem věci fungují tak, jak bychom si všichni přáli. Proto máme možnost se obrátit na obec a dané problémy společně řešit. Problémy se však dají obci sdělit i na základě „Žádosti o informaci dle zákona 106/1999 Sb.“ a obec se musí písemně v určitém čase vyjádřit. A v tomto má naše obec prvenství, kdy během jednoho roku na obec dorazilo 9 žádostí o informaci od jednoho žadatele. Odpovědi na ně zabraly cca 35 hodin času. Posuďte sami, zda jde o smysluplnost či nikoli.

Věc: žádost o informaci dle zákona č. 106/1999 Sb.

V Horní Olešnici, dne 03.11.2023

Dobrý den.

Dne 03.11.2023 jsem zjistila, že někdo prováděl na terénu p.p.č.1069/2 a 239/14 v k.ú. Horní Olešnice podél místní komunikace označení barevným sprejem. Vzhledem k tomu, že se jedná o pozemky mé a mého syna a nikdo nás neinformovalo o tomto záměru ani důvodu, považuji to za zásah do vlastnictví majetku.

Žádám Vás o informaci, zda se jedná o aktivity Obce Horní Olešnice spojené s akcí vodovodu a pokud ano, kdo a za jakým účelem tak učinil, případně kontakt na odpovědnou osobu.

Za odpověď předem děkuji.

Věc: žádost o informaci dle zákona č. 106/1999 Sb.

V Horní Olešnici, dne 08.11.2023

Žádám o kopii vyjádření Obce Horní Olešnice č.j.HO-37/2022 ke stavebnímu povolení na stavbu silnice „I/ 16 hranice LBC kraje-Vestřev, oprava silnice“.

Dále žádám o informaci:

- zda bylo vydáno ještě nějaké jiné vyjádření týkající se výše uvedené stavby, pokud ano, tak prosím o zaslání kopie
- z jakého důvodu nebyl řešen autobusový záliv pro zastavení linkového autobusu mimo silnici I/16 u čp.10 v Horní Olešnici ve směru na Novou Paku
- zda Obec vznesla požadavek pro zdrsňení povrchu nebezpečného úseku v zatáčce u čp.20 v Horní Olešnici např. jinou technologií pro zvýšení protismykových vlastností, případně zda to již bylo zaneseno v projektové dokumentaci
- proč je zastávka autobusu ve směru na Novou Paku u čp.10 V Horní Olešnici umístěna na jiném místě? Dle obrubníků bude autobus zastavovat dál, než je umístěn stávající přístřešek.
- jakým způsobem je financována oprava majetku Obce v souvislosti s opravou silnice I/16
- proč je až nyní řešeno vypracování návrhu na zřízení účelového zastávkového zálivu s vybudováním přechodu pro chodce u prodejny potravin v Horní Olešnici. Dle informace z veřejného zasedání Návrh je již zpracovaný. Jaké byly náklady na vypracování návrhu a kdy byl zadán?

.....

Věc: žádost o informaci dle zákona č. 106/1999 Sb.

V Horní Olešnici, dne 13.11.2023

Žádám o seznam užívání objektu Motořestu v zatáčce v Horní Olešnici čp.11 za rok 2023 včetně plánovaných akcí do konce roku (včetně Obce Horní Olešnice) a to:

- datum (období od-do)
- nájemce, uživatel (jméno a příjmení, případně firma)
- část k užívání (pouze sál, případně i výčep s kuchyní)
- příjem z pronájmu (užívání) pro Obec Horní Olešnice
- náklady spojené s jednotlivým užíváním (el. energie, vodné, stočné, topení).

Dále žádám o:

- sdělení celkových provozních nákladů (el. energie, vodné, stočné, topení) za objekt Motořestu v zatáčce za jednotlivá období od listopadu 2018
- sdělení příjmů pro Obec Horní Olešnice z užívání Motořestu v zatáčce
- kopii kolaudačního rozhodnutí pro užívání sálu čp.11, výčepu včetně kuchyně v čp.11 v Horní Olešnici, povolení k likvidaci odpadních vod a k odběru podzemních vod v čp.11 v Horní Olešnici.

Stačí elektronicky.

Děkuji.

POPLATKY

Od ledna 2024 budeme měnit výši místních poplatků:

- za svoz komunálního odpadu na částku 800,- Kč/ osoba
- poplatek z ubytování na 50,- Kč/osoba/ den
- za poskytnutí informace dle zákona 106/1999 Sb. Na částku 250,- Kč/hod.

Ostatní poplatky budou zachovány.

PROVOZ ČISTÍRNY ODPADNÍCH VOD OBCE HORNÍ OLEŠNICE.

Chtěl bych apelovat na všechny uživatele, připojené na obecní čistírnu odpadních vod v Horní Olešnici, aby do splaškové kanalizace nevhazovali věci, které tam nepatří. Jedná se hlavně o vlhčené ubrousky, menstruační tampony, extrudovanou podestýlku pro kočky, zbytky jídla a zeleniny, jednou dokonce „připlavala“ i uhynulá akvarijní rybička. Čistírna odpadních vod není rozhodně na likvidaci takových věcí konstruována, od toho jsou kontejnery na směsný odpad, na podestýlku lze využít i kontejner na bioodpad, a i když se tyto věci z přítoku do čistírny průběžně separují, tak mají na správnou funkci procesu čištění odpadní vody velice špatný vliv. Čistírna pracuje na principu poměrně křehké biologické rovnováhy, která je hrubě narušena třeba výše zmíněnou

podestýlkou, která se nerozpustí, propluje po hladině tam, kam nemá a váže na sebe další částice, které nakonec způsobí, že se musí obsah celé čistírny nakonec vyčerpat a odvézt na ČOV Hostinné, což je samozřejmě spojeno s nemalými náklady na provoz likvidace odpadních vod v obci. Pokud se situace nezlepší, bude nutno přistoupit ke zvýšení poplatku za stočné, aby byly zbytečné vícenáklady pokryty.

P.S.

V poslední době se stalo v naší obci velkou módou vše fotografovat, tak přikládám pár fotografií toho, co jsou lidé schopni vyhodit do svých toalet.

Tomáš Ziemba

V tomto roce se dožili

70 let:

Bakeš Lubomír
Kovaříková Jana
Krafek Josef
Hartych Josef

75 let

Šulc Stanislav
Šulcová Hana
Seifertová Marie
Ježková Marta

80 let

Poslušná Jana
Jiříštová Anna

85 let

Jiříšťa Miroslav

V tomto roce jsme přivítali

Jakub Zikmund
Jaroslav Šulc
Viktorie Dvořáková
Antonín Prokeš
Filip Žejdlík

V tomto roce nás opustili

Gažík Miroslav

INFORMACE

ZALÉVÁNÍ STROMU

Voda je zdroj života. Voda je nezbytnou podmínkou života. Voda je součástí neživé přírody, bez níž by nebyl život na Zemi. Voda je pro nás opravdu důležitá. Potřebujeme ji ke svému životu – k pití, mytí, praní, k osobní hygieně. Bez ní si život nedokážeme představit.

V tomto roce v obci začala probíhat rozsáhlá akce na vybudování obecního vodovodu, který bude zásobovat občany obce kvalitní pitnou vodou. Jedním z těch, kteří na budování

vodovodu pracují, je stavební firma Stavoka Kosice se sídlem v Kosicích nedaleko Nového Bydžova, která má s budováním vodovodů bohaté zkušenosti. Protože si firma váží práce, má úctu k vodě, pořádá pro ty obce, kde provádí či prováděla výstavbu vodovodního řádu, akci s názvem „Zalévání stromu“. Smyslem akce je především setkání představitelů dotčených obcí s možností sdělit si vzájemně zkušenosti s výstavbou a provozem vodovodních či kanalizačních řádů. Pro každou obec je určen strom

ve stromové aleji, který je opatřen cedulkou obce. Tento strom si představitelé obce zalijí. Představitelé naší obce si zalili strom číslo 27. K těmto stromům má kdokoli kdykoli přístup.

Příjemným poznáním je, že firma dokáže využít pozemky nejen jako stavební parcely, ale i jako pozemky, které slouží všem lidem z obce a okolí k relaxaci, tj. procházkám stromovou alejí, na rozhlednu a kolem přírodní vodní nádrže.

Lenka Gažíková

TÁBOR BĚLOHRADSKÝCH SKAUTŮ V HORNÍ OLEŠNICI

Skautský tábor proběhl letos potřetí za sebou v Zadní Ždírnici. Na nádherném místě sevřeném kopci, vedle potůčku vytékajícího z rybníčku nad táborem. Začal za velkých veder 22. července a končil za deštivého a blátivého počasí 5. srpna. Celkově byl hodně mokrý a na padesát účastníků si domů odvezlo vedle zážitků i spousty bláta.

To, že pro skauty je tábor vyvrcholem celoroční činnosti, jsme již mnohokrát psali. Co je pokaždé jiné, je programové zaměření a tentokrát vládl programu duch Bradavic a příběhů Harryho Pottera a bylo to bezvadné. Je potřeba napsat, že tábor vedli mladí, doufejme nová generace skautských vedoucích, která ukázala, že to dokáže a že má skauting v Bělohradě své pokračovatele. Nakonec je potřeba poděkovat všem, kteří s táborem pomohli a bez kterých by to nešlo – městu Lázně Bělohrad, majitelům táborového pozemku, obci Horní Olešnice, rodičům a kuchařkám.

Láďa Stuchlík

HISTORIE HASIČŮ VE ŽDÍRNICI PO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE.

Během druhé světové války byla činnost hasičů ve Ždírnici utlumená, nebyly téměř žádné schůze ani kulturní akce, sbor se účastnil likvidace požáru ve Slemeně. Počet členů 39.

Po válce odešlo ze Ždírnice 15 rodin do pohraničí a počet členů sboru klesl na 22. Tento stav trval až do roku 1950. Po válce se starostou sboru stal Ludvík Lejdar. Začíná se opět pravidelně cvičit, pořádá ples každoročně, účastnit se okrskových sjezdů a cvičení.

Od roku 1941 až do roku 1988 je jednatelem sboru Ladislav Amler.

V období 1950-1960 se počet členů postupně zvýšil až na 45. Opět se pravidelně cvičí s technikou, pořádají se plesy a posvícenské zábavy. Starostou se v roce 1955 stává Vladimír Šír, po dvou letech opět Ludvík Lejdar, velitelem Josef Dobřenský.

V roce 1951 byla vystavěna hasičárna, od ONV byla darována motorová stříkačka a zakoupeno hasičské auto Chevrolet.

Ve stejném roce bylo založeno JZD, které vydrželo pouze dva roky. O dva roky později bylo podruhé v historii zřízeno družstvo žen v počtu 12. V roce 1957 bylo JZD znovu založeno, o rok později byla zahájena výstavba kravína v Přední Ždírnici a následně výstavba požární nádrže poblíž. V Zadní Ždírnici bylo zřízeno hřiště „pod Borovičkem“.

Během let 1950-1960 se sbor zúčastnil hašení požárů v Borovnici, ve Slemeně, v Čisté a v Přední Ždírnici. V roce 1960 268 obyvatel.

V letech 1960-1970 se počet členů sboru pohyboval mezi 35-40. Opět se pravidelně cvičí, pořádají se plesy, posvícenské a taneční zábavy, pravidelně se sbírá železný šrot, konají se dětské dny.

V roce 1961 je do obce zavedena autobusová linka, o rok později je založeno družstvo mladých požárníků,

předsedou se stává Josef Slivka, velitelem Josef Nosek.

V roce 1965 je dostavěna požární nádrž pro účely zajištění zásoby vody pro likvidace požáru i pro účely rekreační. Velitelem se opět stává Ludvík Lejdar.

V roce 1966 sbor obdržel nový PS 8, na funkci velitele se střídají Oldřich Tauchman, Jaroslav Šír a předsedou se stává Ludvík Lejdar.

V roce 1970 je zrušeno auto Chevrolet a počet obyvatel je 204.

V období 1970-1980 se počet členů ustálil na 35. Opět se pořádají plesy a oslavy MDŽ, sbírá se železný šrot.

V roce 1972 se předsedou sboru stává Justin Vjater, velitelem Jaroslav Šír, družstvo mladých požárníků vede Jaroslav Puš. Sbor se zúčastňuje okrskových cvičení, hasí požáry Na Rovních a ve Fišerových roklích.

V roce 1975 je zrušena škola a dochází ke sloučení obce s Olešnicí. V roce 1977 se velitelem stává Jaroslav Puš. Počet obyvatel Ždírnice je 148.

V období 1980-1990 se počet členů pohybuje mezi 30-32. Cvičí se na hřišti, provádí se preventivní prohlídky v domech, pořádají se kulturní akce (ples, oslavy MDŽ, pouťové a posvícenské zábavy, jiřinkový bál, bramborákové hody, dětské dny, májový věneček).

V roce 1983 sbor získal starší hasičské auto z Dolní Kalné.

V roce 1985 se předsedou stává Milan Nosek, velitelem Jaroslav Puš. Schůzová činnost se odehrává od roku

1960 v hostinci U Ludvíků, kde je od roku 1982 zřízena prodejna potravin.

V roce 1990 je v obci 84 obyvatel.

Po roce 1990 dochází v obci k několika výrazným změnám, které ovlivní činnost hasičů. Od roku 1992 se o kulturní dům (hostinec u Ludvíků) přihlásili potomci původních majitelů a po několika soudních přích byla tato nemovitost těmto majitelům navrácena.

Vznikl problém, kde budou hasiči svoji schůzovou a kulturní činnost dále provozovat. Bylo rozhodnuto společně s vedením obce, že bude upravena bývalá škola,

a tak po řadě brigád se sbor se svým zázemím stěhoval ke konci roku 1994 na nové působiště. Pro schůzovou činnost tyto prostory vyhovovaly, problém byl s pořádáním společenských zábav, neboť do bývalé třídy se vešlo cca 55 návštěvníků. A tak se postupně pořádaly akce jako setkání důchodců, postupně i ples, sousedská posezení a oslavy Silvestra, posvícenská zábava, vše pro omezený počet účastníků.

Cvičí se na hřišti, sbírá se železný šrot, sbor se pravidelně zúčastňuje okrskových cvičení, každoročně se organizuje zájezd po hradech a zámcích v okolí.

Počet členů se pohybuje mezi 26 až 30. Počet obyvatel obce je 80.

V roce 1999 se konají oslavy 100 let založení sboru.

Po roce 2000 počet členů klesl na 26, v roce 2005 bylo potřetí založeno ženské družstvo a přijata řada nových členů, a tak počet stoupl na 42. Opět se cvičí na hřišti, pořádají se stejné kulturní akce a pravidelně se organizují výlety po hradech a zámcích. Od roku 2001 se na hřišti organizuje

turnaj v minikopané. Sbor se zúčastňuje cvičení v okrsku, pořádá vlastní námětová cvičení na odlehlejší místa v obci.

V roce 2008 se starostou stává Petr Misík, velitelem Luboš Grof.

V roce 2009-20016 starosta Luboš

Grof, velitel Petr Jarý.

V roce 2017-2019 starosta Petr Jarý, velitel Jiří Urban.

Od roku 2020 starostka Petra Linková, velitel Petr Jarý.

V roce 2019 se konají oslavy 120 let

založení sboru na hřišti.

Činnost sboru je stále aktivní, pravidelně se konají kulturní akce, cvičí se na hřišti, sbírá se železný šrot, již několik let se pracuje s mládeží, což je příslib nových členů do budoucna. Počet členů mezi 30-40.

Milan Nosek

Z HISTORIE OBCE ŽDÍRNICE – 1. ČÁST

VZNIK, JMÉNO A POLOHA ŽDÍRNICE

Uprostřed temných hvozdů ve dvou údolích položena jest starobylá osada Ždírnice. Pochází asi z konce XII. století. Původně značilo jméno „Ždírnice“ potok vytékající z místa po vypáleném lese, tj. ze „žďaru“ (Jirutka: „Okres novopacký“).

František Číp však uvádí: ... „Pouhý pohled na mapu vám napoví, že malé ždírnické potoky vytékají dosud z lesů, že dostaly jméno podle osady, kterou protékají, a ne osada od nich. Nemohou tedy přispěti k výkladu jejího jména. Napadá mi ještě jedna možnost: Je jisto, že tu záhy byl zemanský dvůr.

Osada jest jistě velmi stará a byla postavena nejspíše čeledí. Připomíná se např. 1372, kdy byla darována Karlem IV, arcipatu opatovickému Janu Neplachovi z Ostrova.

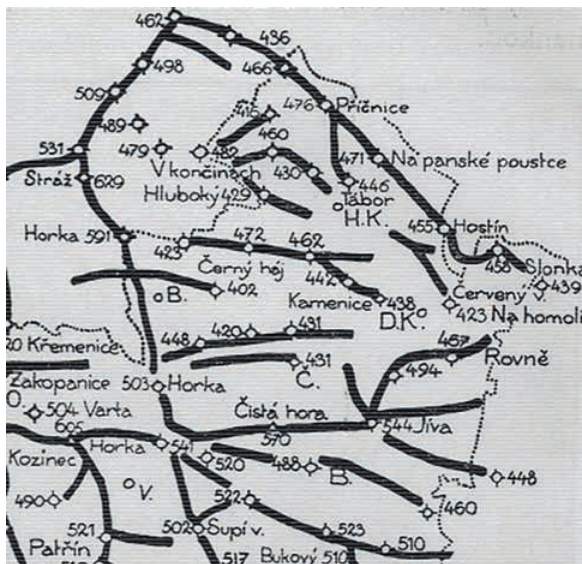
Přejdu k mému výkladu: dirna je služebné děvče nízkého původu, dirnice je byt pro nízkou čeleď ...“

Někteří naopak odvozují jméno osady od úrodných a „žirných“ pozemků, jiní odvozují vznik ze strážního zřízení při zemských cestách např. Vidonice, Vidochoy, Patřín, Ždírnice, Žďár, Ždírec, tj. tam, kde z vysokého kopce je znamenitý rozhled po krajině a sloužil i k vybudování signálové stanice (Žďár).

Náčrt horopisných pásem

Vedle prvních uhlířských chatrčí stával na kopci „Jámě“ mezi Přední a Zadní Ždírnici starý dřevěný dvůr,

který v polovici XIX. století vyhořel a vystavěn byl potom z kamene v Zadní Ždírnici, poněvadž na původním místě byl nedostatek vody. Místo, kde starý dvůr stával, nese dosud jméno „Dvorce“.

Budova nového dvora stojí ještě dnes v Zadní Ždírnici. Rozdělen byl

r.1783. Dnes patří několika majetníkům a tvoří úplně souvislou řadu stavení, jež jsou oddělena ochrannými štíty. V č.1 (u Stryalů) byl byt šafáře, v č.25 a 26 (u Knapů) byly chlévy, v č.28 (u Mašků) bydlel poklasný.

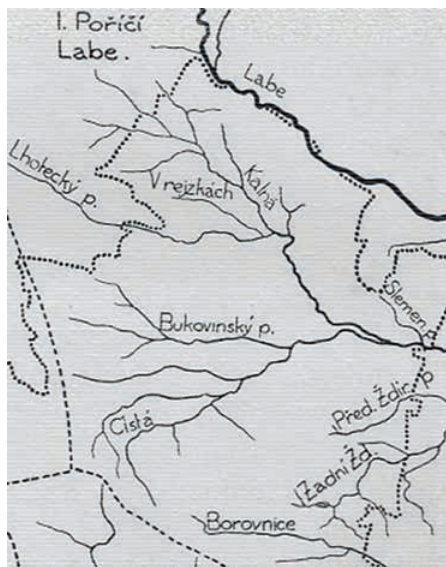
Další ze 6 čísel bývalého dvora jsou 24 a 27. Stodoly stály na jihovýchodní straně ode dvora (č.23), kde se dosud říká „pod stodolou“. Na dvoře nového dvora stávala kamenná kašna, do níž vedena byla voda z blízkého „dolíku“ proti č.31.

V č.43 (u Stránských) říká se v „ovčárně“.

Nutno podotknout, že nový dvůr vyhořel v r. 1900, kdy 12 domovních čísel ve Ždírnici lehlo popelem.

I v suchých letech je vody dostatek. Dobrou pitnou vodu vedou si občané po rourách domů přímo ze zřidel, jinde mají pumpy nebo vážnice. I do studánek „V dolečku“ chodí se pro vodu. Údolí Černé vody a u hájenky je romanticky krásné.“

- Expanzivní snahy polských Piastovců, konkrétně vpádem Boleslava Chrabrého do Čech v r.1003;

území státu je sice oblastí okrajovou a příliš vzdálenou, nicméně však v tomto časovém období dosti exponovanou, především pro stále trvající

Přední Ždírnice		Zadní Ždírnice	
Hynek z Valdštejna (panství Jilemnické s P.Ž.)	1492	1492	Henk z Valdštejna (panství Štěpanické s Z.Ž.)
		1500	
Arnošt z Újezdce a z Kounic	1522	1522	dědičně Vilém z Valdštejna
Viktorín z Újezdce	1570		
Anna a Zbyněk Štastný ze Sojkova	1576	1577	dědičně nejmladší syn Václav z Valdštejna
Magdaléna Vratislavová z Řehnic	1604	1600	
Albrecht z Valdštejna	1613		
Vilém Lamboy	1634		
		1650	Jan z Morzina
Pertold Záruba z Hustiřan	1667		
Pavel z Morzina na Lomnici a Křinci	1688	1688	spojení PŽ + ZŽ (Pavel z Morzina)

Objevuje se nejen více osobních jmen, ale i více jmen místních. Kromě center průmyslové moci a státní správy se objevují i jména míst,

1200 konec XII. století - první zmínky o vzniku obce Ždírnice

1342	Karel IV. dáruje obec arcipatu kláštera opatovického Janu Neplachovi z Ostrova
1400	
1424	vypálen klášter v Klášterní Lhotě - obec patří k hradu Kumburk
1436	císař Zikmund zastavil PŽ + ZŽ Hynku Krušinovi z Lichtenburka
1454	Vilém Krušina z Lichtenburka prodává obec Jiřímu z Poděbrad

1700
1796 v držení rodu Morzinů
1800

1855	polit. okres Hořice
1868	polit. okres Nová Paka
1900	
1903	polit. okres Jičín

1938	polit. okres Nová Paka
1945	polit. okres Jilemnice
1960	polit. okres Nová Paka

1960 polit. okres Nová Paka

Objevují se i do-
klady postupně se
upevňující církevní
organizace, dosud
zatím výjimečně
v zakládání klášterů
nebo kostelů a kaplí
v sídlištních cent-
rech.

Ke konci XII. století jsou i první zmínky o vzniku Ždírnice

Období XIII. století (1201-1300)

- Přemyslovský stát prochází velkými změnami a dosáhl svého významného vrcholu ve všech oblastech života tehdejší Evropy, zvláště pak ve střeoevropském prostoru.
- XIII. stol. je označováno jako období konsolidace, jako doba zakládání měst i hradů nikoli již jen královských a biskupských, ale i hradů šlechtických.
- V severovýchodních Čechách došlo k nejrazantnějšímu posunu hranice stálých sídlišť hluboko do pomezího hvozdu až k povodím horních toků Labe, Úpy a Metuje, tehdy byla postupně zalidňována široká údolí podél potoků novými obyvateli, kteří přicházeli z domácího zázemí a kteří byli teprve od poloviny století doplňováni nebo i nahrazováni novými přistěhovalci, cizími kolonisty, zejména ze Slezska.
- Důsledkem tohoto osídlovacího, kolonizačního procesu bylo zakládání opevněných sídel – hradů a tvrzí těch představitelů šlechty, jímž bylo přímo či nepřímo osídlování krajů dosud neobydlených a hospodářsky nevyužitých svěřeno, ale i klášterů těch řádů, které dostávaly darem půdu,

patřící dosud panovníkovi.

- Tím byla dána možnost ke vzniku pozemkových držav – panství světských i církevních, jež se, jako kdysi přemyslovský stát postupně upevňovala a formovala v mezích více či méně stanovených hranic.
- V jednotlivých pozemkových državách pak vznikala, vesměs v blízkosti správních středisek – hradů a klášterů hospodářská centra, místa s právem trhu, zárodky budoucích měst a městeček.

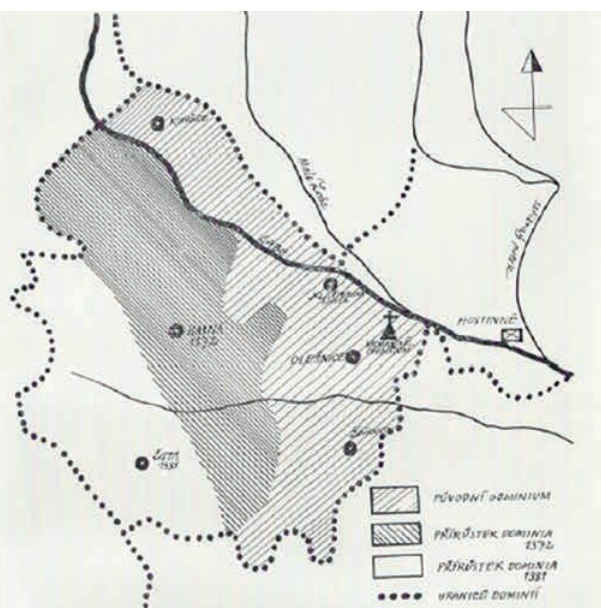
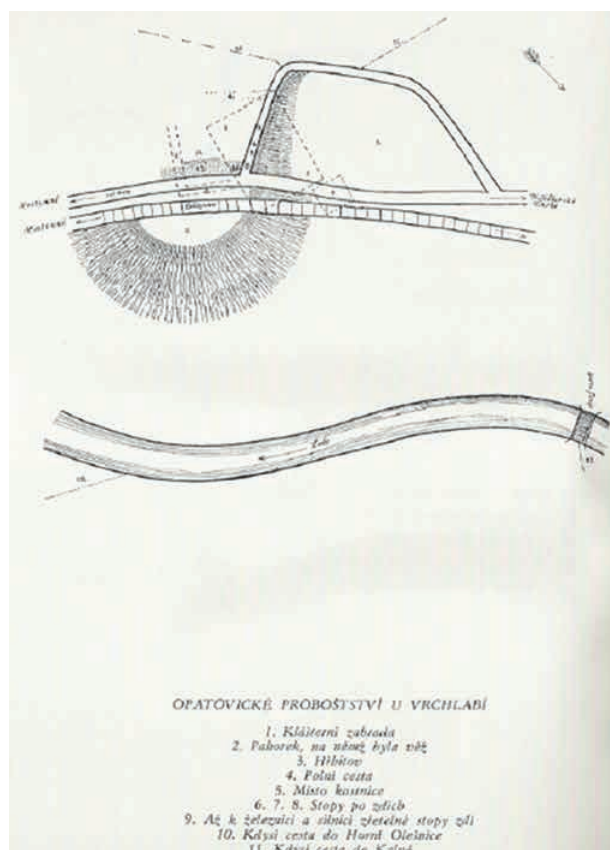
Období XIV. století (1301-1400)

- Počátek XIV. stol. – předěl a zvrat v politických dějinách českého – přemyslovského státu (násilný skon Václava III. v Olomouci – 1306).
- Vládu přejímá rod Lucemburků – lucemburský vévoda Jan, později král Jan Lucemburský.
- Český stát, zvláště v době vlády Karla IV (syna Jana Lucemburského), se dostává do popředí v Evropě ve všech oblastech života.
- Pokračuje kolonizační proces, zakládání měst, rozvoj řemesel a zemědělství, rozvoj těžby rud, ale ve společensko-politické oblasti dochází

k negativním rysům jako je prohlubující se propad mezi jednotlivými vrstvami společnosti, dochází k rozkolům mezi domácí a cizí šlechtou.

- V rovině společensko-ekonomické dochází k poklesu příjmů z kolonizační činnosti a tím spojené snižování výhod kolonistů především ve zkracování lhůt platby z osídlené půdy; dochází ke zhoršování ekonomické situace venkovského obyvatelstva.
- Za tohoto stavu příslušníci šlechty hledají řešení buď ve výnosné dvorské službě nebo ve zvětšování vlastních pozemkových držav, často v neprospěch slabšího souseda.
- V r. 1372 daroval král Karel IV. obce Kalnou, Slemeno, Ždírnici, Čistou, Kunčice a Klášterec arciepiškopu kláštera opatovického Janu Neplachovi z Ostrova. Opatovický klášter měl již dříve své benediktinské probošství ve Lhotě Klášterní. Obce k němu přidělené nazývaly se pak vsi duchovní či klášterní. Dobu tu připomínají dosud zachovalé názvy „Mnichovec“ a „Klástersko“, části to lesa u Ždírnice (viz mapa stabilního katastru).

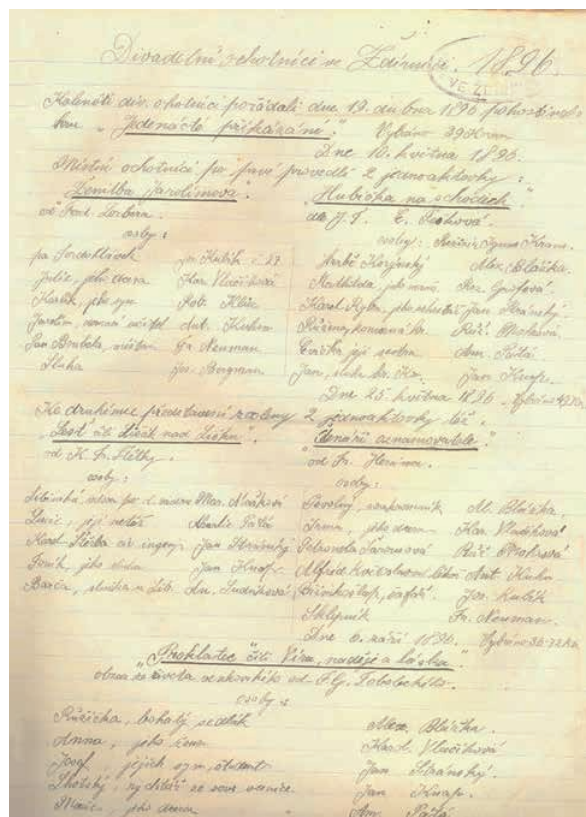
Zpracoval Ing. Jaroslav Fingr

Opatovický klášter – Klášterní Lhota

Z HISTORIE SPOLKU DIVADELNÍCH OCHOTNÍKŮ TYL VE ŽDÍRNICI

PŘEDCHŮDCEM SPOLKU TYL BYLI DIVADELNÍ OCHOTNÍCI VE ŽDÍRNICI.

Divadelní ochotníci ve Ždírnici do r. 1903

9.5.1897	Směry života
26.12.1897	All right
2.2.1898	Veselohra
20.3.1898	Bratr honák
11.4.1898	Veselý švec, aneb Přeměněné ženy
26.11.1898	Hospodář a výměnkář
1.4.1900	Černý kříž v lese
24.11.1901	Na rozcestí
	A to je dobré
26.12.1901	Prohráno, vousy dolů
31.3.1902	Přišla do rozumu
28.12.1902	Medium
15.3.1903	Paní Marjánka, matka pluku
13.4.1903	Národní slavnost

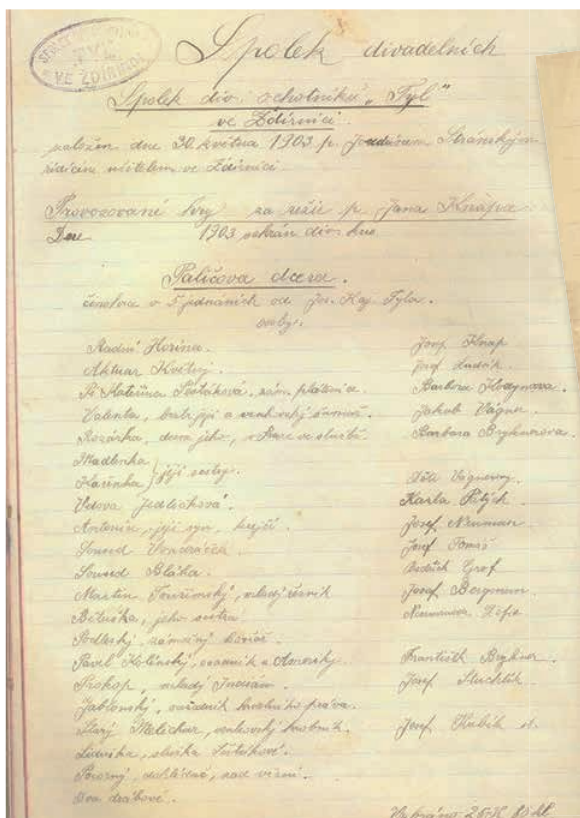
Ukázka nejstaršího jimi provozovaného repertoáru her v r. 1896

Založení Spolku divadelních ochotníků Tyl

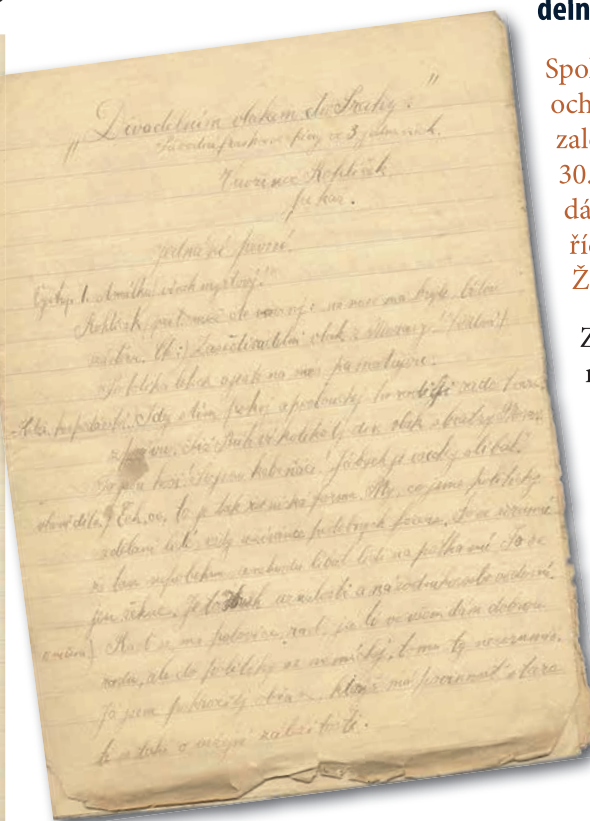
Spolek divadelních ochotníků „Tyl“ byl založen ve Ždírnici 30.5.1903 panem Jordánem Stránským, řídícím učitelem ve Ždírnici

Zápis o projednávání akce Výlet. Výlet se uskutečnil v srpnu 1907 do lesa zvaného Borovičko.

Při přípravě akce organizátoři na nic nezapomněli...

Ukázka zápisu z kroniky spolku: záznam o založení spolku dne 30.5.1903 a o uvedení hry Paličova dcera

Ukázka rukopisu role hry Divadelním vlakem do Prahy, uvedené v r. 1905

Protokol. 1907

sepsaný při schůzi Spolku civ. ochotníků
ve Ždírnici.

konaný dne 8. srpna 1907 za účelem projednání
Výletu.

Schůze zahájena pánem předsedou.
Jelikož „Borovič“ byl zhruba k porádání Výletu spušten,
usneseno, aby došlo k Výletu. Byl dne 18. srpna 1907
v „Borovičce“ odjížděn a vyjížděn dále:
Hlavní skůzi se vrací od p. Hlavatky a Dolní Kolně.
p. Jirášková se postará aby bylo tam co pít.
Místní skůzi převzali na sebe rovněž kúřiva.
Jelikož líheň, květin, pollice a t.d.
Líheň budou vrací od p. Jany Lúcké
U p. Břehuna má se sjezdovati pěkársko zborů.
Všechny ostatní záležitosti a potřební věci
býti na sebe výber.
Tím schůze zakončena a
protokol podepsán

Josef Stuchlík
předseda.

Josef Lúvik
pohlavník
Karel Hránský.
Léon Jirášek.
Josef Trumánek
Karel Hránský

Kráska z Ostende

Anna

27.12.1910
Jan Hránský

Schůze zahájena pánem předsedou.
Jelikož „Borovič“ byl zhruba k porádání Výletu spušten,
usneseno, aby došlo k Výletu. Byl dne 18. srpna 1907
v „Borovičce“ odjížděn a vyjížděn dále:
Hlavní skůzi se vrací od p. Hlavatky a Dolní Kolně.
p. Jirášková se postará aby bylo tam co pít.
Místní skůzi převzali na sebe rovněž kúřiva.
Jelikož líheň, květin, pollice a t.d.
Líheň budou vrací od p. Jany Lúcké
U p. Břehuna má se sjezdovati pěkársko zborů.
Všechny ostatní záležitosti a potřební věci
býti na sebe výber.
Tím schůze zakončena a
protokol podepsán

Zápis o projednávání akce Výlet

Ukázky rukopisů rolí ze hry Kráska z Ostende, uvedené
27.12.1910 (v kronice neuvedeno)

Veselý jmenuje?

Anna Vendelín Štrabka.

Veselý jmenuje?

Anna. Ano, to jsem řekl.

Veselý pojede dle

Anna (ještě slyšev)

jezdoví III. výstup I.

Imolka no cestu

Anna Dobře milost pane. (vstane střadem)

Výstup 8.

Petr nemám

Anna střadem, bláží Pan Vendelín Štrabka.

Veselý Inahouškov

Anna (vstane v dřevě) Jméno sem toho pána pustit?

Veselý je tam?

Anna. Pan Vendelín Štrabka (vstane střadem)

Houze Skupina

Opouští se

Julius

27.12.1910

Kříž u potoka

Obrázek se života o půl židnání

Korotka

Role ze hry Kříž u potoka, uvedené dne 25.3.1911

Hry uvedené ještě za c.k. Rakouska-Uherska

Datum	Název hry
1903	Paličova dcera
3. 1. 1904	Poklad
4. 4. 1904	Zábavný večírek
20. 11. 1904	Sedlák křivopřísežník
18. 12. 1904	Závěť
25. 3. 1905	Furiant
24. 4. 1905	Divadelním vlakem do Prahy
19. 11. 1905	Mlynář a jeho dítě
31. 12. 1905	Falbův kritický den
1. 4. 1906	Výškovský žid
18. 11. 1906	Staří blázni
26. 12. 1906	Zuzančin pan kaprál
30. 12. 1906	Zuzančin pan kaprál
28. 9. 1907	Trestanci na Špilberku aneb Revírník Anton
15. 12. 1907	Jen žádou od divadla
25. 3. 1908	Naši furianti
20. 4. 1908	Zvrhlé duše
6. 12. 1908	Hrubá košile
26. 12. 1908	Tři páry střeviců
14. 3. 1909	Tajemná matka
12. 4. 1909	Díblík aneb Šotek z hor
28. 3. 1910	Chudý písničkář
24. 4. 1910	Vzorný manžel
20. 11. 1910	Přímáková dcera
26. 12. 1910	Polský žid
25. 3. 1911	Kříž u potoka
30. 4. 1911	Krejčí, švec a rukavičkář
19. 11. 1911	Modlitba na hřbitově
31. 12. 1911	Stoupenky nihilismu
24. 3. 1912	Na sopečné půdě
21. 4. 1912	Vítězství srdcí aneb Husité před Naumburkem
28. 4. 1912	Vítězství srdcí aneb Husité před Naumburkem
6. 10. 1912	Vojnarka
8. 12. 1912	Kletba mamonu
9. 3. 1913	Palackého třída 27
30. 3. 1913	Dvě sestry
12. 5. 1913	Lešetínský kovář
1913	Pan farář a jeho kostelník
7. 12. 1913	Červ
2. 5. 1915	Slabí lidé
24. 3. 1912	Na sopečné půdě
21. 4. 1912	Vítězství srdcí aneb Husité před Naumburkem
28. 4. 1912	Vítězství srdcí aneb Husité před Naumburkem
6. 10. 1912	Vojnarka
8. 12. 1912	Kletba mamonu
9. 3. 1913	Palackého třída 27
30. 3. 1913	Dvě sestry
12. 5. 1913	Lešetínský kovář
1913	Pan farář a jeho kostelník
7. 12. 1913	Červ
2. 5. 1915	Slabí lidé

Hry uvedené od r. 1918 do začátku 2. světové války

Datum	Název hry
13. 1. 1918	Na statku a v chaloupce
9. 6. 1918	Díblíkova dceruška
23. 6. 1918	Díblíkova dceruška
21. 7. 1918	Černý kříž v lese
1. 12. 1918	Mistr bedník a jeho chasa

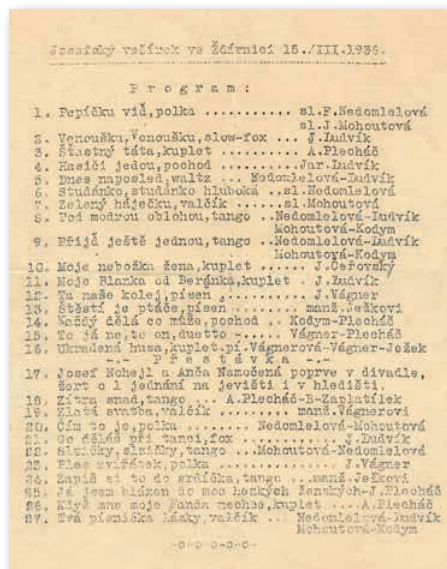
Datum	Název hry
5. 1. 1919	Vítězství lásky
16. 11. 1919	Ničema
7. 12. 1919	Tichý dům u nemluvnat
29. 2. 1920	Julinčiny vdavky
28. 3. 1920	Hříšnice
31. 10. 1920	Z manželského ráje
21. 11. 1920	Vesnický mučedník
1. 1. 1921	Kocourkov
6. 3. 1921	Nezvedená Lída aneb Dítě lesa
22. 5. 1921	Černé oči
4. 3. 1923	Opuštěná
25. 3. 1923	Pepinčina první láska
4. 3. 1926	Jindra
1. 1. 1927	Plačí mozky
17. 4. 1927	Dědkové
4. 12. 1927	Udolán
15. 4. 1928	Valentinův dědičný strýček aneb Je v tom háček
25. 11. 1928	Kletba mamonu
25. 12. 1928	Hajný v lese usnul
10. 3. 1929	Obecní volby aneb Husy to vyhrály
9. 6. 1929	Helmice bez poskvrny
1. 12. 1929	Proč bychom se netěšili
30. 3. 1930	V černé roklí
16. 11. 1930	Když srdce promluví
25. 12. 1930	Hřích lesníka Křikavy
20. 3. 1931	Ferda šéfem
29. 3. 1931	Pepička z malé hospůdky
25. 12. 1931	Starý hřích (za vinu nespáchanou)
25. 12. 1932	Zámecké strašidlo
15. 4. 1905	Chudý písničkář
21. 4. 1935	Má matička chudá byla
1. 12. 1935	Zlatý líjak
25. 12. 1935	Naše věrné milování
12. 4. 1936	Vrah
6. 12. 1936	Kde je paraple
6. 12. 1936	Náš sluha Matěj
25. 12. 1936	Matčin návrat
25. 12. 1936	Blázinec v prvním poschodí
17. 4. 1938	Na lužanském klepáči

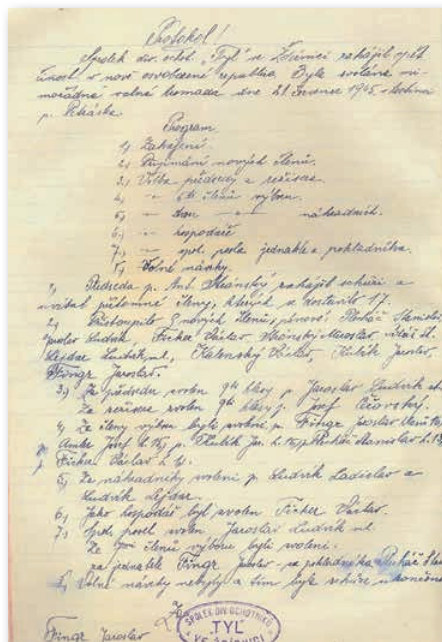
Stanovy spolku

Činnost spolku pokračovala také v nově vzniklé Československé republice.

Až do roku 1936 uváděl spolek ročně čtyři a více her. Ze zápisů v kronice spolku lze vysledovat i vliv hospodářské a politické situace – četnost her, návštěvnost.

Zde je ukázka tanečního pořádku
Josefské zábavy v roce 1936

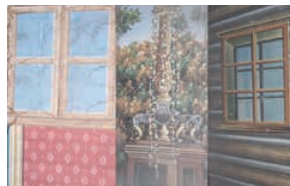
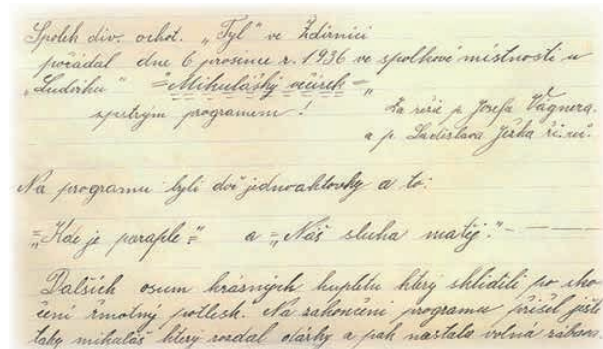

Po skončení 2. světové války obnovil
Spolek svoji činnost

Spolek také pořádal taneční zábavy. Spolek připravoval nejenom divadelní představení, ale organizoval i různé společenské akce: zájezdy, pohostinská vystoupení a i např. mikulášský večírek.

V roce 1946 byla činnost Spolku ukončena. Ubylo členů, vlivem organizačních zmatků se stalo, že Spolek nebyl zaregistrován a jeho činnost

byla zakázána. V ochotnické činnosti pokračoval divadelní odbor Hasičského sboru ve Ždírnici.

Historie nekončí!!!

Informace o parcele		
Parcelní číslo:	71/2	
Výměra:	197 m2	
Katastrální území:	Zadní Ždírnice 795666	
Typ parcely:	Parcela katastru nemovitostí	
Mapový list:	GUST2880.V.S.XV-09-09	
Určení výměry:	Grafický nebo v digitalizované mapě	
Druh pozemku:	trvalý travní porost	
Číslo LV:	93	
Ochrana:	zemědělský půdní fond	
Vlastnické právo		
Jméno	adresa	podíl
SPOLEK DIVADELNÍCH OCHOTNÍKŮ TYL HOLEŠNICE ZADNÍ ŽDÍRNICE.		
Seznam BPEJ		
BPEJ	Výměra	
75800	197	
Nemovitost je zapsána na Katastrální úřad pro Královéhradecký kraj, Katastrální		

Výpis z katastru

Letecký snímek cesty k Borovičku

Zpracoval – P+P Brodských
za použití materiálu:

- Kronika spolku (zápisy z jednání a repertoáry her)
- Stanovy spolku
- Ukázky rolí a dalších archiválií

Dobové fotografie Ždírnice

SVĚCENÍ ZVONIČKY

Byla to 2. července 2023 v Přední Ždírnici opravdu velká sláva. Počet stálých obyvatel se zmnohonásobil a všichni si to náramně užili. Došlo totiž z iniciativy Obecního úřadu Horní Olešnice ke zbudování a toho dne i svěcení zvonice p. páterem Sikorou. A když už slavnost, tak také s výbornou a nefalšovanou dechovkou Táboranka, upečenými koláčky, které na popud Marcely Mikulkové napekly ždírnické hospodyňky a jak jinak – i s nezbytným pivem a klobásou.

Veškeré realizační práce na sebe vzali Zbyšek Voňka, Mikulkovi a Pepík Nosek. Obstarali dřevo, stříšku, zavěsili zvon (za 25.900,- Kč od Jana Šedy z Kostelce nad Orlicí, zaplacený z akcí Obecního úřadu) a zvoničku vztyčili. Když dnes jdete okolo, máte dojem, že na té návsi vedle kapličky a pod staletou lípou jakoby zvonička byla odjakživa. Návěs zkrátka zkrásněla.

A když zmiňuji kapličku, málokdo si asi všiml, že se tam objevila nová soška Madony. Zakoupil a instaloval ji tam Mirek Štilec, další, kdo si zaslouží zmínku, neboť na vlastní náklady nechal také zrestaurovat sousoší Svaté trojice pod svým domem a též umístil a několikrát do roka osazuje rozsáhlý květinový truhlík na křižovatce v Zadní Ždírnici.

Ony všechny tyhle dobré duše a jejich ochota je brána jako samozřejmost a právě proto je vhodné na ně upozornit a poděkovat. Protože občasná úvaha „půjde to i bez nich“ se ukazuje jako jalová.

Josef Bajer

NETRADIČNÍ POUŠTĚNÍ DRAKŮ

Proč netradiční? Protože v době, kdy všichni slavili Halloween, v Horní Olešnici na kopci se pouštěli draci.

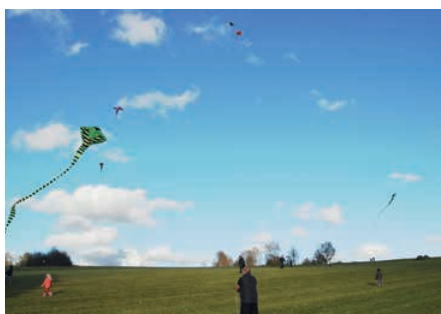
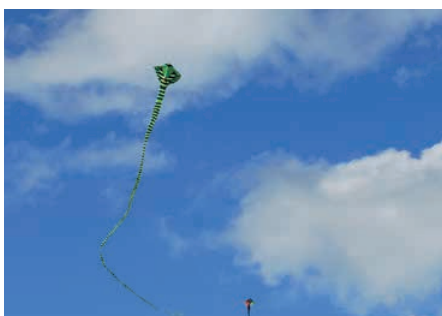
Tento den bylo nádherné počasí – sluníčko krásně svítilo a vítr si dal zpočátku také záležet. Kdo přišel kolem 14. hodiny, ten měl šanci na úspěšné vzletnutí se svým drakem, postupně ale vítr ustával a dostat svého miláčka do vzduchu byl tak trochu problém. Ve vzduchu létala kobra, batman, kachna a podobné zvláštnosti. S draky přišli hlavně tatínkové se svými dětmi. Pouštění draku byla především citová a prestižní záležitost otců. Nicméně se všichni velice bavili. Přípra-

veno bylo i drobné občerstvení – teplý čaj, grog či skvělý „svařák“.

Jen trochu vzpomínky na dětská léta, kdy jsme také pouštěli draky, hvězdy a jiné různé prapodivnosti. Zajímavostí ovšem je, že jsme si je vyráběli sami, vyvažovali je a běhali, aby nám draci vzletli. A také soutěžili. Dnes si všechno můžeme koupit. Jedním z těch, kdo si s drakem dal práci, byl Pěta Bartůněk. I když se něco nepovede, nutí nás to přemýšlet proč to nefunguje a jak opravit. A to by mělo být smyslem naší činnosti, našeho života.

Lenka Gažíková

ZAPOMEŇTE NA FILM – DIVADLO JE LEPŠÍ!

V neděli 5. 11. poprvé vystoupil Divadelní klub Vrchlabí také u nás s hrou Tak trochu světáci. Již od svého založení se jejich umělecký vedoucí a autor všech mimořádně zdařilých divadelních adaptací českých filmů pan Vondruška soustředil na tituly Noc na Karlštejně, Hoří má panenko, Starci na chmelu a teď Světáky. Všechna představení jsem viděl a na všech včetně divadelních Zvonokos jsem se královsky bavil. On totiž pan Vondruška mimo své vtipné vidění

převodu filmů pro divadlo, také píše texty na známé melodie a ještě jeviště v pravidelných intervalech roztančí. Hudba, tanec, zpěv a neutuchající vtip prezentovaný herci-ochotníky, kteří hrají s takovou chutí, že vlastně ani nehrají, ale převtělují se do postav. Dámy určité („My jsme žlutá kuřátka“) a pánové – ti jakbysmet. A tak v onu neděli se báječně bavili i diváci, kteří v závěru herce nejméně šestkrát vyvolali a leckomu, když šel domů nejspíš ještě v uších znělo: „Hřeším,

hřeším, hřeším a co je na tom k odsouzení“.

Když v zaplněné sokolovně v Dolní Kalné před několika lety v provedení stejného souboru skončilo představení Hoří má panenko, sousedka, sedící vedle mě mi řekla: „Dneska si televizi už určitě nepustím, abych si nezkazila ten zážitek a radost z dnešního představení“. Vzpomněl jsem si teď na to a udělal pak doma to samé. Protože i tentokrát – dobrý, dobrý to bylo.

Josef Bajer

Nohejbalový turnaj v Horní Olešnici
(Hřiště za obecním úřadem)

NOHEJBAL
14.10.2023
od 9:00

Startovné 500Kč za 3 členný tým
Prezentace od 9:00-9:30 hod.
Start hry 10:00 hod.

VÁNOČNÍ TVOŘENÍ

Jak se již stalo tradicí, pořádá obec dvakrát ročně tvoření nejen pro děti – vánoční a velikonoční. Koncem listopadu se konalo vánoční tvoření, tvoření převážně z přírodních materiálů, které shromáždila a připravila z velké části především paní Vlasta Klázarová a Martina Radonská. Několik měsíců před akcí probíhala vzájemná konverzace, zasílané inspirace a konečný výběr výrobků k vánočnímu tvoření. I když většina výrobků byla přírodního charakteru, bylo nutné zajistit nákupem i komponenty další, přízdoby, kuličky, mašličky, korálky, kuličkové řetězy, tavné pistole, náplně a další. Vše toto bylo k dispozici všem a každý mohl tvořit podle předlohy nebo dle svého vlastního kreativního nápadu. Fantazii se meze nekladly. Vytvořit si mohli účastníci závěsy a stromečky ze šišek, sněhuláky či jiné výrobky z barevných květináčů,

svícny ze sklenice a provazu, sovy ze špalků, ze špalků se vytvářeli medvídci a sněhuláci, tradiční svícny, vánoční věnce, bylo možné zdobit i perníčky, vytvářet hvězdy nebo vločky z klacíků, vystříhnout si a ozdobit závěsného anděla, prostě vytvořit si ozdobu k navození budoucí vánoční atmosféry. Podle ohlasů byla akce velice povedená. Většina účastníků si odnesla krabice plné výrobků. Někteří odešli s minimem výrobků, ale s hlavou plnou inspirací a nápadů pro další vlastní domácí tvoření. A to je ta podstata těchto setkání. Pochvala a spokojenost je pohlazením pro ty, kteří tvoření věnovali svůj volný čas a že nebyl malý. Dík patří především paní Klázarové, která je duší celé této akce a celého tvoření.

Gažíková Lenka

LOUČENÍ S LÉTEM

Akce „Loučení s létem“ probíhá pravidelně koncem letních prázdnin. Dospělí a děti se sejdou na hřišti za obecním úřadem, aby si popovídali, pobavili se, vyzkoušeli různé aktivity, které si pro ně připravili dobrovolníci z řad občanů a aby strávili poslední dny prázdninového volna společně. Prostě aby si den užili.

Tentokrát je kromě příjemného slunečného dne čekaly různé osobní aktivity – malování na kameny či dýně, v rámci soužití s přírodou poznávali přírodniny, se kterými se sice běžně nesetkávají, ale jejichž výrobky jsou součástí jejich stravy. Jakožto domorodí lovci zkoušeli střelbu na cíl – srnec či do chřtánu nenasytného myšáka. Seznámili se se způsobem dorozumívání mezi kmeny ve vzdálené Austrálii – mluvícími dřívky neboli čaringami, australským telefonem domorodců. Zkoušeli si aktivity, kdy vyli omezení na smyslu – zraku zavázanýma očima. Také si vyzkoušeli náročnou práci archeologů, kdy se snažili získat vykopávky. Náročná práce 😊.

Během celého odpoledne řvaly motorové pily, které ovládali dřevosochaři, kteří z mohutných špalků motorovými pilami vytvářeli sochy do betlému. Člověk s úžasem mohl obdivovat jejich zručnost a sledovat, jak pod jejich rukama rostly postavy, jež se stanou základem olešnického betlému. Věřím, že i další letní akce bude plna zvuku motorových pil a budou se objevovat další postavy náležející k betlému.

Kromě zvuku motorových pil se na hřišti ozýval hlasitý, ale příjemný štěkot psů různých ras. Pod vedením svých paniček všem ukázaly, jak poslouchají povely a dokážou odolat svodům a různým nástrahám. Potom nám předvedli ukázkou cvičení agility, což je soutěžní kynologická disciplína, kdy psi překonávají různé druhy překážek (parkur) – pejsci byli úžasní. Byla na nich vidět chuť a radost. Jejich cvičení všechny nadchlo a přivádělo k úžasu spojeným s bohatým potleskem. Nadšení přetrvávalo dlouho, protože děti se rozhodly tuto psí cvičební dráhu také vyzkoušet a opět s chutí a radostí. Jednoduše paráda.

K zpříjemnění tohoto přátelského setkání si všichni mohli posedět u dobrého pití a jídla, které obec společně s paní Janou Zilvarovou připravila. A opět patří poděkováním všem. Všem, kteří pomáhali a všem, kteří přišli, bavili se a den si báječně užili.

Lenka Gažíková

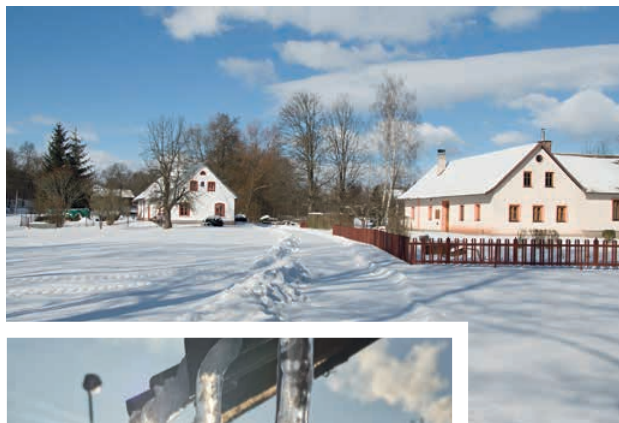

Z kraje podzimu se listí na stromech začíná zabarvovat a nízké slunce osvětluje krajinu do zlatova. Postupně jsou dny kratší a chladnější. Listí ze stromů opadá, květiny odkvetou a barvy z přírody postupně vymizí.

Krajina se zahalí do bílého pláště (pokud napadne sníh). Příroda spí a odpočívá a i člověk zjistí, že kochat se přírodou lze i přes okno vyhřátého bytu, což je tak nějak pohodlnější.

Petr Navrátil

PODZIM 1938 V NAŠICH OBCÍCH

Připomeňme si události, kdy před 85 lety 9. října 1938 v důsledku Mnichovské dohody započalo vojenské obsazování našich obcí německou armádou a jejich začlenění do Říše. Horní Olešnici na téměř 7 let, Ždírnici pak na 6 týdnů.

Prvotně bylo do Říše začleněno i Slemeno, Němci totiž stáli o přímé silniční spojení z Klášterské Lhoty do Horní Olešnice. Hranice proto byla vytyčena tak, aby křižovatka na Dachově byla již v Říši, celnice byla pak na mostě u Hruškova mlýna. A proč také Ždírnice? Okupační moc měla totiž v úmyslu zbudovat silnici přes Hakamil do Borovnice a přilehlých německých obcí. Česká Horka u St. Paky byla pak rozdělena jako Berlín po 2. světové válce – tady šlo Němcům o nádraží a také silniční spojení mezi Borovnicí, Vidochovem a Nedaříží.

V kronice obce Dolní Kalné čteme: „9. 10. občané Dolní Kalné mlčky přihlíželi pochodu německé armády u odbočky na Slemeno a jejich dalšímu pochodu k Horní Olešnici, kde obyvatelstvo na hranicích obce armádu očekávalo a hlasité vítání ozývalo se kolem.“

A jak na okupaci německé armády v této části regionu vzpomíná jeden z jejich velitelů leutnant Mogschar: „V dalších dnech jsme pochodovali dále, abychom podle plánu obsadili druhou zónu, která nás měla zavést až do Dolní Olešnice. Stále stejný obraz jako v předešlých dnech. Nepopsatelný jásot, každý dům byl ozdobený. Dosáhli jsme Slemena, ryze české obce s nepřátelsky naladěným obyvatelstvem. Okna byla zatažená, žádní obyvatelé se neukázali. Obec jsme neobsadili, pouze zajistili silnými polními strážemi. Postupovali jsme do další obce, která byla již čistě německá a ležela na samé hranici naší zóny.“

Pro občany Slemena a Ždírnice to ovšem znamenalo, že se 9. 10. proti své vůli stali občany Říše. Slemeno je pře-

...me důrazně upozornil na to, že prostor Vlčice obsazuje neprávem a že odchází proto, aby zamezil krveprolití.

Na rozdíl od Čechů se naše jednotka nacházela ve vzorném pořádku. Ve vzorné sestavě jsme beze slova postupovali vpřed. Češi působili vysloveně nevěcně. Byli, jak se říká ve vojenské hanýřce, Sauhaufen¹. Táhli kolem nás částečně obtěžkami bednami a kufry, částečně s vycházkovými holemi v rukou. Dva důstojníci dohlíželi na to, aby byli zticha a aby se zabránilo shlukování. Potom jsem ještě obdržel rozkaz, abych zůstal na křižovatce, kde Češi odbočovali vpravo, tak dlouho, dokud území neopustí poslední český voják.

Mezitím se natily stovky civilistů a hodně automobilů, které chtěli ruto konec konců neobvyklou podívanou také vidět, a neustále radostně hajlovali. Pro svou podporu jsem nechal jednu četou zaujmout palebné postavení, abych se pojistil proti každému překvapení, a nechal jsem české jednotky předejít. Když jsme už věřili, že konečně nyní prošel poslední český voják, objevila se dělostřelecká baterie a za ní jedna česká rota, která ve srovnání s jejich kamarády působila mimořádně disciplinovaně. Zdravili svého velitele přísně vojenským způsobem. Najednou s jejich řady vystoupil jeden muž a zavolal: „Kamarádi, já jsem sudetský Němec!“ a zamířil ke mně. Nechal jsem kolem něho okamžitě vytvořit kruh, abychom zabránili zpětnému zařazení do jednotky a pohlídlí ho. Když mně český velitel ujistil, že už poslední voják opustil zónu, mohl jsem se lehceji nachánout. Bylo to více než 1 000 českých vojáků, kteří se nechali přesvědčit, aby mírovou cestou vyklidili palebné postavení před dvěma rotami pěchoty. Sudetoněmecký uprchlík mi pak vyprávěl, že např. dělostřelecko v palebném postavení se nechťlo vzdát a jejich důstojníci stále znovu združďovali: „Nejprve zastřelíme Adolfa Hitlera a pak půjdeme.“ Jejich důstojníci stáli mnoho námahy, aby je donutili ke stažení. Mohl jsem být každopádně se svou činností spokojen a podal jsem zprávu svému veliteli, který byl již dlouho ubytován ve Wildschütz. Také on byl potěšen vydaným činem a poblahopřel mi k mému úspěchu.

V dalších dnech jsme pochodovali dále, abychom podle plánu obsadili druhou zónu, která nás měla zavést až do Dolní Olešnice. Zase stejný obraz jako v předešlých dnech. Nepopsatelný jásot, každý dům byl ozdobený. Dosáhli jsme Slemena, ryze české obce s nepřátelsky naladěným obyvatelstvem. Okna byla zatažená, žádní obyvatelé se neukázali. Dovedu si představit, že to takto vypadalo v roce 1914 v Belgii. Obec jsme neobsadili, pouze zajistili silnými polními strážemi. Postupovali jsme do další obce, která byla již čistě německá a ležela na samé hranici naší zóny. Další den ráno v 8 hodin jsem musel jet k českému starostovi, abych mu předal k vyvěšení

¹ Lze volně přeložit jako stádo divilů.

Leutnant Mogschar 35

Dvě momenty z Dolní Olešnice: Lt. Mogschar rozdává vojákům své čety do polních stráží na nové hranici, spodní snímek je zachycení při čestné stráž u vytyčování německé vlnky na místní škole (říjen 1938).

16 Sudetonland

ukázka z knihy

jmenováno na Ober Óls (Horní Olešnice) a Ždírnice na Serenz. Nejhuř dopadly děti ze Slemena, které nemělo vlastní školu, takže 30 dětí muselo navštěvovat německou školu v Horní Olešnici, kde např. pokud nezdravily Heil Hitler, byly šikanovány. Ždírnice dopadla lépe tím, že škola byla v místě, takže jen 5 dětí z domů směrem k Olešnici muselo do německé školy.

Slemeno přesto nic nevzdává a jeho vyslanci – p. ředitel Josef Kober, řídící učitel Vojtěch Panský a Josef Holman odjíždějí do Prahy a jednájí tam také za Ždírnici, vždyť obě obce jsou české. Dle sčítání z roku 1930 žije ve Slemenu 247 obyvatel, z toho 12 Němců a Ždírnice má 474 obyvatel, z toho 8 Němců. Horní Olešnice je vesměs německá, má 675 obyvatel, z toho 555 Němců a 120 Čechů.

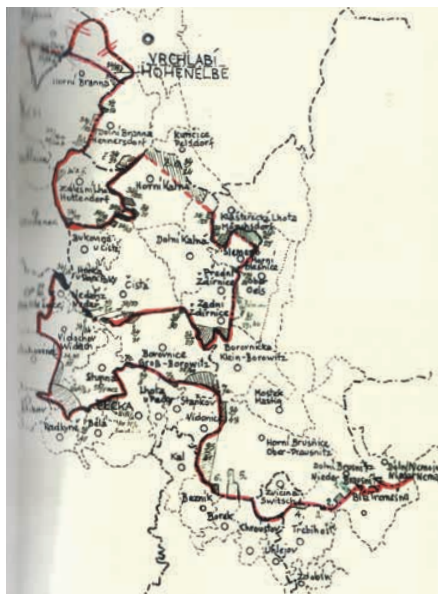
A úspěch jejich mise se dostavil. 20. 11. 1938 je v Berlíně podepsán protokol o Stanovení konečné hranice čs.-německé, na jehož základě bude Slemeno a obě Ždírnice opět navraceny Republice česko-slovenské. Což bylo 24. 11. také provedeno. Celnice je z mostu u Hruškova mlýna přemístěna až za odbočku na Ždírnici. 28. 11. jsou pak obě obce přerazeny

z okresu Nová Paka do okresu Jilemnice, neboť do Nové Paky se lze dostat pouze přes Bukovinu, Studenec, Žďár a Starou Paku. Obě obce přijaly radostně informaci o navrácení a jak čteme ve slemenské kronice: „4. prosince tato oslava patřila k nejradostnějším svátkům v roce. Celá obec byla již od 24. listopadu vyzdobena státními vlajkami a radost všem zářila z očí způsobem, jež nelze perem vyličit. Večer pak proběhla srdečná sousedská veselice, při níž nebylo nouze o výběr jídel, neboť v kuchyňské spíži byl připraven celý vepř, zvláště k tomuto účelu zabitý.“ Ve Ždírnici to nepochybně vypadalo podobně.

Mezitím ale dojde 15. 11. ve Ždírnici k tragické události, k sebevraždě třicetiletého Jana Ludvíka, majitele hostince a obchodu smíšeným zbožím. V policejní zprávě k tomu můžeme číst: „Po obsazení Ždírnice Němci se do jejich hostince následně nastěhovalo nejprve 10, později 40 ordnerů (pozn. Ordner = ozbrojený příslušník Sudetoněmecké strany) a dalších 10 příslušníků finanční stráže. Mimo to v budově školy působilo dalších 10 policistů z Berlína, kteří se do zmíněného hostince chodili stravovat. Německí strážci se k Ludvíkovi

chovali často velmi surově. Jan Ludvík se přátelům často svěřoval, že poměry ve Ždírnici již nesnese a uprchne do Nové Paky, i kdyby se měl nahý prodírat trnům. V poslední době ale však už často zmiňoval, že si sebere život, pokud Ždírnice nepřipadne zpět k Československu a poměry se nezmění. Okolo 13. hodiny 14. listopadu 1938 odešel Jan Ludvík do sousedního hostince Josef Amlera, čp. 29 pro cigarety, popil víno s přáteli a také se zle pohádal s Josefem Kodymem, který mu vyčítal jeho neutěšené rodinné poměry a také to, že pokud se Ždírnice navrátí zpět do Československa, všichni Češi si to s ním vyřídí, že ubytovával Němce. Oba dva se fyzicky napadli a vážnějšímu střetu zabránil až hostinský Amler. Rozezlený Ludvík po 22. hodině odešel domů pro peníze, poté se vrátil, hostinskému a jeho ženě koupil kořalku, na harmoniku si zahrál své oblíbené písničky a z hostince odešel domů. Další sled události přibližuje matka Jana Ludvíka, Anna Ludvíková: „Asi v jednu hodinu dne 15. listopadu jsem byla probuzena tím, že někdo svítil do oken mého pokoje, který je v prvním poschodí. Byli to ordneři. Také jsem slyšela okolo domu dupání několika osob a hlasitý hovor. Šla jsem se podívat do vedlejší světnice, kde spával můj syn Jan, ale jeho postel byla prázdná. Měla jsem neblahé tušení, a proto jsem se podívala směrem k Amlerovu hostinci, ale venku byla tma. Sešla jsem do přízemí domu a pak na ulici, kde před domem stáli dva ordneři. Prošla jsem chodbou domu k zahradě, kde u dveří stál ordner jménem Martinetz a ten mi řekl, že se něco stalo. Na otázku co, mi řekl, abych šla spát, že se to ráno dozvím. Když jsem na něho naléhala, řekl, že se můj syn na zahradě oběsil. Okolo 16. hodiny přišel k nám Mudr. Berger z Hostinného a syna prohlédl. Neshledal žádné stopy zápasu, bílý pracovní plášť, který měl syn na sobě, byl rovněž čistý.“

Když jsem si povídal o poměrech před válkou a vztazích se sousedními Němci s některými ždírnickými rodáky, Václav Štefan mi řekl: „Měli jsme pole na Rovních hned vedle

Podrobné schéma sporných hraničních událostí na Novopacku (NA Praha)

borovnických Němců a vždycky to byli dobří sousedi. Naši s nimi prokrafali celý hodiny. A pak najednou to rychle skončilo, ani jsme si nestáčili říct, proč.“ Stejně tak JUDr. Josef Purkrt. „My tady s nimi žili v dobrém sousedství, chodili jsme tancovat do Borovničky, do Borovnice a nejvíce do Olešnice a oni zase k nám. Navíc tady platilo, že dvě rodiny – česká a německá – se domluvily a zpravidla na rok si vyměnili svoje děti, aby se v té jejich škole naučili ten druhý jazyk. Já na tomhle „Handlu“ byl v Borovnici a řezníková dcera zase žila u nás. A tyhle přátelské vztahy trvaly až do té doby, než v polovině 30. let přišel

ten blbej Henlein, zblblnul jim hlavy a už se s nimi nedalo rozumně a později už vůbec ne mluvit.“

A o tom svědčí i článek z Pojizerských listů: „Dne 9. června 1935 uspořádal Josef Lorenz z Horní Olešnice v sále svého hostince taneční zábavu. Jednal s hudebníky z Hostinného, Horní Olešnice, Dolní Olešnice, avšak všichni z těchto míst již byli zadaní. Obrátil se tedy na české hudebníky z Dolní Kalné, kterých sjednal pět s tím, aby přišli na 17. hodinu. Dostavilo se na 70 osob, avšak před a v okolí hostince stálo mnoho mladých příslušníků Sudetoněmecké strany, kteří každého, kdo přišel, přemlouvali, aby nechodili na zábavu, že když si hostinský sjednal českou hudbu, ať si také sjedná české hosty. Hudba přesto začala od 17. hodin hrát, ovšem Henleinovala mládež obsadila všechna místa ve výčepu, ničeho si neobjednala a na sál také nikdo nešel. Takto situace vypadala až do 20.30, kdy hostinský uznal za nejlepší zábavu zrušit, hudebníkům zaplatit a poslat je zpět do Dolní Kalné. S nimi do domovů odešli i zklamaní hosté z Olešnice, kteří zábavu chtěli původně navštívit.“

Tak to byl podzim 1938 v našich obcích a to, co tomu předcházelo.

Josef Bajer

*Použité citace a fotografie: Jan Juřena –
Soumrak nad českým Podkrkonoším*

Hraniční přechod mezi českou Dolní Kalnou a německou Horní Olešnicí. Hranice byla po 24. listopadu 1938 posunuta směrem k Horní Olešnici do lokality odbočky na Ždírnici. V popředí se nachází provizorní česká dřevěná celnice, v pozadí tatáž dřevěná stavba německá. Čs. úřadovna byla po lednu 1939 umístěna v pronajaté místnosti domu v popředí (Petr Navrátil).

MOTTO:

„NEJLEPŠÍ ZPŮSOB, JAK SE DO NĚČEHO PUSTIT, JE PŘESTAT O TOM MLUVIT A ZAČÍT TO DĚLAT.“

Vánoční kvíz

Vánoce jsou spojené s darováním dárků. Myšlenka obdarovávání dárky se zrodila již ve středověku. Dárky upevňují mezilidské vztahy, a především ty rodinné. Ty nejvzácnější dárky by měly být _____. Platí to i vás?

(vyber správnou odpověď, někdy jich může být i více správných u jedné otázky)

1. Na Vánoce zdobíme
V) jabloň
R) smrk
U) jedlí	5. Vrcholem Štědrého dne v kostelech je mše
M) ranní
B) polední
V) půlnoční	H) červ
O) hvězdička
J) křížek
2. Jmelí v domě přináší
O) smrt
Z) nemoci
Č) štěstí a ochranu před nemocemi	6. Nesem Vám noviny je
I) vánoční báseň
Y) vánoční koleda
U) vánoční příběh	9. Lití olova mělo
K) zabavit, pobavit
L) vytvořit libovolný výrobek
B) věštit budoucnost
3. Do Betlému nepatří
A) Ježíšek
N) batman
S) osel	7. Tradičním symbolem a pokrmem Vánoc je vánočka. Tvarem připomíná
E) housenku
R) Ježíška v povijanu
A) dlážděnou cestu	10. Pouštění lodiček ze skořápek vlašských ořechů se zapálenou svíčkou patří k vánočním tradicím. Dokáže:
E) věštit budoucnost
N) odpovědět na otázku
D) rozhádat rodinu
4. Co nepatří mezi pravidla při štedrovecerní večeři
T) prostírá se pro jednoho navíc
Ě) od večere se může vstát kdykoliv
Ř) od večere se nevstává	8. Mezi zvyky patří krájení jablka. Abychom byli po celá rok zdraví, v jablku se musí objevit	11. Peníze a hojnost přináší
H) zlaté prase
V) vánoční hvězda
Ě) rybí šupina

Vánoční zajímavosti:

- Tradičními vánočními barvami jsou zelená, červená, zlatá. Zelená – symbol života, a znovuzrození. Červená – Kristova krev a zlatá – světlo a hvězdy.
- Čokoládové figurky na stromček jsou českým vynálezem. Dříve se zdobil ořechy a ovocem.
- První vánoční stromček byl ozdoben v roce 1510 v lotyšské Rize.
- Dříve se stromček zavěšoval vzhůru nohama od stropu.
- Na Štědrý den všechny malé děti netrpělivě očekávají zacinkání zvonečku. V pohanských dobách mělo odhánět zlé duchy a demony. V pozdějších dobách si lidé začali zvonění spojovat s veselými a příjemnými momenty.
- Nejdražší strom stál 11, 5 milionu dolarů. Měřil přes 13 metrů a byl umístěn v luxusním hotelu v Abú Dhabí v roce 2010. Samotný strom stál 10 000 dolarů a zbývající část byla za ozdoby ze zlata, stříbra, zdobené diamanty, smaragdy a jinými drahými kameny.

Jak se slaví Vánoce v jiných zemích.

- Španělsko: dárky nosí dřevěné poleno s namalovaným obličejem – Caga tió, což znamená v překladu kakající poleno.
- Island: Yule Cat je obrovská lidožravá kočka, která o Vánocích číhá venku ve sněhu a podle pověry sní každého, kdo na sobě nemá nové oblečení.
- Jamajka: Na Štědrý den všichni nakupují – nákupní horečka.
- Japonsko: Japonci vyráží na štedrovecerní večeři do KFC.
- Itálie: v Itálii nosí dětem dárky 6. ledna stařena – hodná, ale škaredá čarodějnice Befana.
- Norsko: Na Vánoce se tu neuklízí, košťata se schovávají, aby na nich případná čarodějnice nemohla létat a škodit lidem.

- Venezuela: Venezuelané navštěvují kostel na kolečkových bruslích.
- Jižní Afrika: Sváteční pochoutkou je zde smažená housenka.
- Německo: V Německu se hledá zavařená okurka, dnes skleněná či dřevěná. První dítě, které ji na stromečku najde, dostane dárek navíc.

Vybarvi si podle vlastní nálady

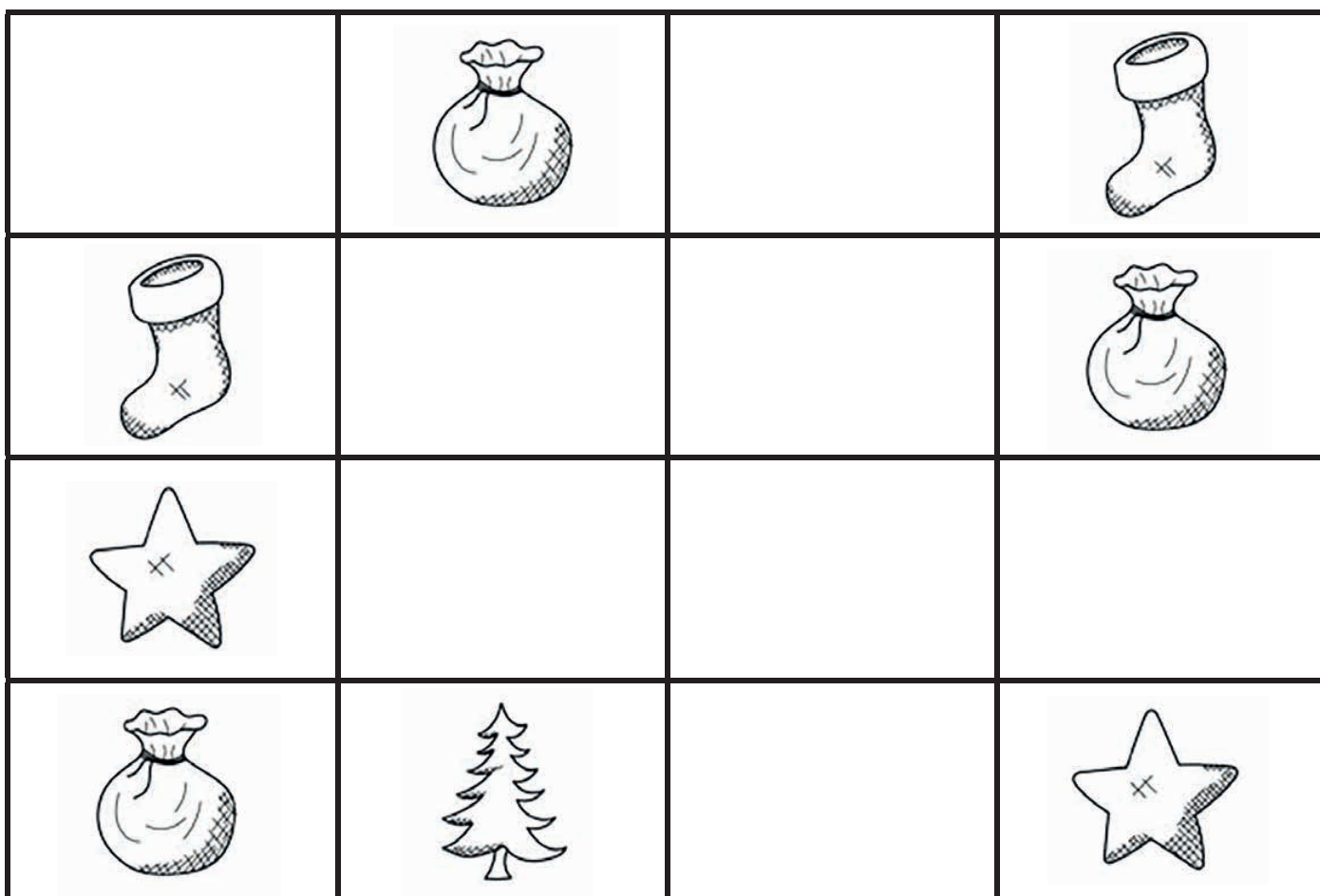
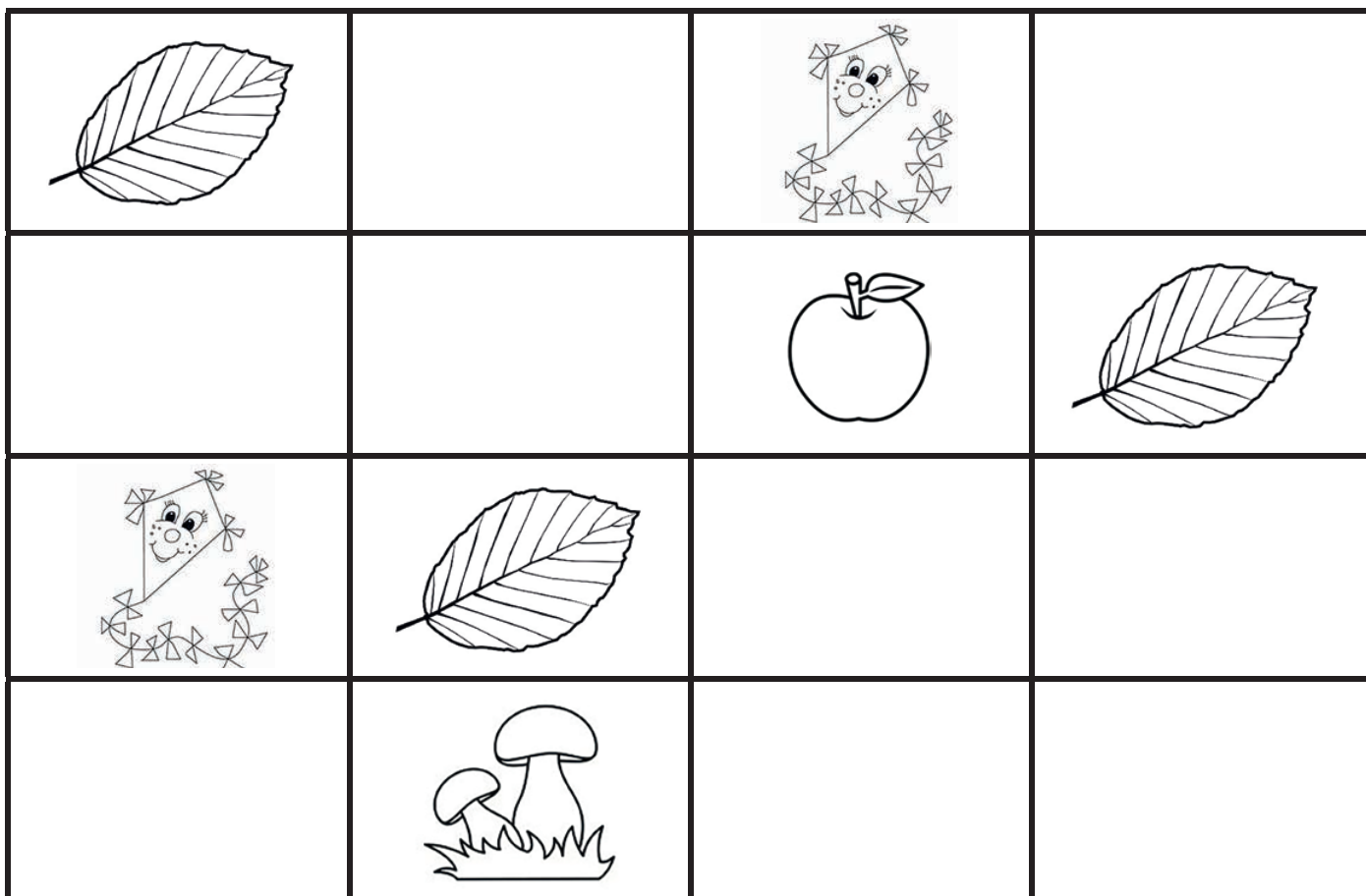

1	2					6		
7				5	3			
			4			7		1
		5		8			1	
	9		6		4		3	
	6			3		8		
9		3			6			
			3	7				9
		8					6	2

Řešení:

1	2	4	8	9	7	6	5	3
7	8	6	1	5	3	9	2	4
3	5	9	4	6	2	7	8	1
2	3	5	7	8	9	4	1	6
8	9	7	6	1	4	2	3	5
4	6	1	2	3	5	8	9	7
9	4	3	5	2	6	1	7	8
6	1	2	3	7	8	5	4	9
5	7	8	9	4	1	3	6	2

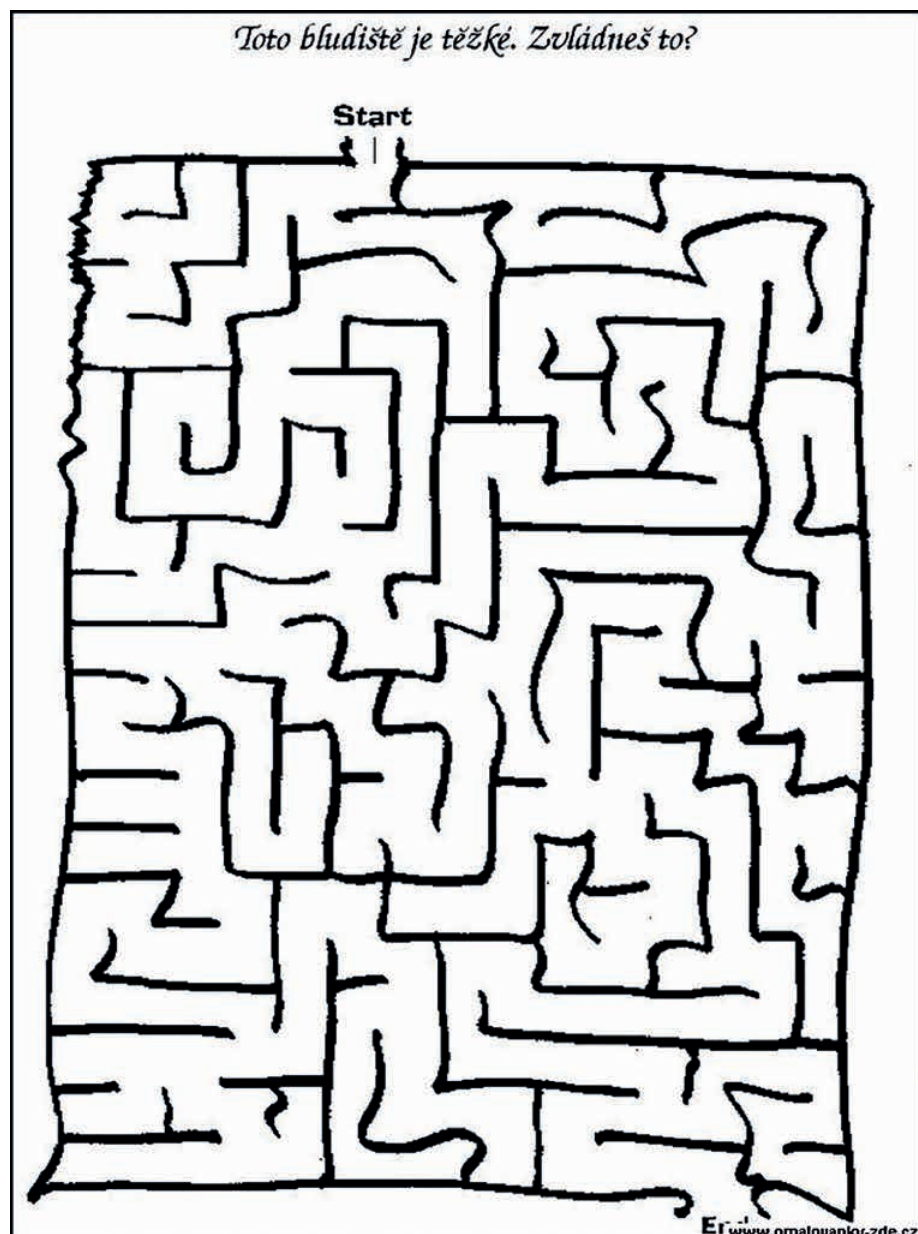
Dokresli obrázky tak, aby se v žádném řádku ani sloupci žádný neopakoval.

Najdi 5 rozdílů

Zdroj: mcpenbavi.cz

Pro zasmání:

„Pane doktore, nemohu večer usnout. Pořád musím myslet na tisíc věcí.“

„Tak vypijte večer před spaním sklenici kyselého mléka.“

„Pak budu spát?“

„To ne, ale budete myslet jen na jednu věc.“

„Tak co, jaký budete mít letos vánoční stromček?“

„No, předloni jsme měli borovici, loni smrček, a letos bychom rádi jedli.“

„Pane šéf, můžete mi dát zítra volno?“ ptá se v práci pan Urbánek. „Manželka chce, abych jí pomohl s vánočním úklidem.“

„Z takového důvodu vám přece nebudu dávat volno!“ rezolutně to odmítne ředitel.

„Děkuji,“ oddechne si zaměstnanec. „Věděl jsem, že je na vás spolehnutí.“

Pepíček se ptá tatínka: „Tatínku, ten počítač nám opravdu přinesl Ježíšek?“

„Ano, proč se ptáš?“

„Protože před našimi dveřmi stojí nějaký pán a chce třetí splátku!“

Dvě blondýnky jdou do lesa pro vánoční stromek. Po dvou hodinách hledání se jedna zeptá té druhé: „Tak co?“ „Ale, nikde nic.“ „Víš co? Tak vezmeme nějaký bez ozdob.“

Obecní ples 20.1.2024

Maškarní odpoledne 24.2.2024

Velikonoční tvoření 23.3.2024

Divadelní soubor Třináctka Dolní Kalná 5.4.2024

Zábava Megaděs 20.4.2024

Pálení čarodějnic 30.4.2024

Den dětí 1.6.2024

